



w sprawie oceny programowej kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna prowadzonego na Uniwersytecie Zielonogórskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna prowadzonego na Uniwersytecie Zielonogórskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Zielonogórskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Efekty uczenia się dla zajęć zostały sformułowane w sposób zawierający nieprawidłowe odniesienia do poziomu wiedzy oraz łączące szereg różnorodnych, niedających się objąć jedną oceną kompetencji.

Efekty uczenia się dla zajęć zostały sformułowane w sposób wadliwy, ponieważ zawierają nieprawidłowe odniesienia do poziomu wiedzy oraz łączą szereg różnorodnych, niedających się objąć jedną oceną kompetencji, które powinny zostać opisane rozdzielnie w pojedynczych efektach uczenia się. Na przykład, dla zajęć *grafika internetowa* na studiach pierwszego stopnia, sformułowano następujący efekt uczenia się w kategorii

wiedzy: „Student uzyska uporządkowaną wiedzę na temat roli i znaczenia obrazu (grafiki) w procesach wychowania, kształcenia, a także pozna uwarunkowania filozoficzne, społeczno-kulturowe, historyczne i psychologiczne jego konstruowania i oddziaływania. Zdobędzie elementarną wiedzę dotyczącą procesów projektowania układu (kompozycji) obrazu, narzędzi i technik konstruowania komunikatu wizualnego (z zastosowaniem ICT), ich prawidłowości i zakłóceń w procesach komunikacji społecznej. Będzie posiadał podstawową wiedzę o odbiorcach komunikatów medialnych – uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej. Wiedza na temat wybranych systemów norm i reguł prawnych oraz etycznych w zakresie tworzenia oraz wykorzystywania określonych symboli graficznych lub prac (elementy prawa autorskiego), pozwoli zrozumieć potrzebę poszanowania cudzej własności intelektualnej oraz powinna zapewnić przestrzeganie praw autorskich”. Efekt ten zawiera odniesienia do elementarnej, uporządkowanej i podstawowej wiedzy, a nie wiedzy zaawansowanej, łącząc elementy wiedzy o niepokrywających się zakresach, np. wiedzę o procesach i odbiorcach tych procesów, oraz łącząc efekty w kategorii wiedzy z innymi kategoriami efektów, np. poprzez powiązanie wiedzy o regułach i normach etycznych z gotowością do poszanowania praw autorskich.

Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zadeklarowała systemowy przegląd sylabusów do zajęć i grup zajęć i opracowanie uporządkowanego systemu opisu efektów uczenia się. Ocena efektywności zadeklarowanych działań będzie możliwa po upływie 2 lat.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Efekty uczenia się dla praktyk zawodowych są niespecyficzne dla kierunku i specjalności. Efekty uczenia się, które student ma za zadanie osiągnąć w trakcie realizacji praktyk zawodowych w ramach specjalności *broker informacji* oraz *dziennikarstwo internetowe* są takie same, nie odnoszą się do specyfiki danej specjalności ani do specyfiki kierunku, co ilustrują następujące efekty uczenia się: „Student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (KS); Student potrafi efektywnie organizować własną pracę i krytycznie oceniać jej stopień zaawansowania (U); Student efektywnie potrafi współdziałać z członkami zespołu i pracować pod kierunkiem (U); Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem literatury naukowej, encyklopedycznej i popularnonaukowej (U); Student rozumie potrzebę odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych poprzez przestrzeganie zasad etyki zawodowej w działalności dziennikarskiej i wymagania tego od innych (KS)”. Efekty te nie wskazują na specyfikę specjalności i kierunku, ponieważ (z wyjątkiem ostatniego odnoszącego się do etyki zawodowej) można by je zastosować na praktycznie każdym kierunku studiów.
Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zadeklarowała, że w roku akademickim 2024/2025 zostaną wprowadzone nowe, odpowiednio sformułowane efekty uczenia się dla praktyk zawodowych, co pozwoli wyeliminować nieprawidłowość. Efektywność i trafność podjętych działań naprawczych będzie można ocenić po upływie 2 lat.
2. System weryfikacji zakładanych dla praktyk efektów uczenia się nie umożliwia oceny stopnia realizacji poszczególnych efektów uczenia się przez opiekuna praktyk.



Dziennik praktyk, służący weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk, nie zawiera miejsca przeznaczonego na ocenę przez opiekuna praktyk stopnia realizacji poszczególnych efektów uczenia się. Niemożliwość oceny przez opiekuna realizacji efektów uczenia się oznacza, że system weryfikacji zakładanych dla praktyk efektów uczenia się jest nieprawidłowy.

Uczelnia zadeklarowała podjęcie w powyższym zakresie działań naprawczych, które mają doprowadzić do tego, by praktykodawca zapoznawał się ze szczegółowymi efektami uczenia się zaplanowanymi dla praktyki zawodowej, a następnie mógł odnieść się do stopnia ich osiągnięcia przez studenta-praktykanta. Skuteczność podjętych działań naprawczych będzie można ocenić po upływie 2 lat.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się obciążone są licznymi nieprawidłowościami, co uniemożliwia w pełni skuteczne monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Metody weryfikacji efektów uczenia się są obciążone następującymi nieprawidłowościami. Po pierwsze, dla wielu zajęć jako metodę weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zaplanowano aktywność w trakcie zajęć, która nie jest metodą właściwą dla weryfikacji tych efektów. Na przykład, w sylabusie zajęć *elementy krytyki literacko-artystycznej* efekt: „Student inicjuje działania w przestrzeni publicznej poprzez uczestnictwo w życiu kulturalnym kraju i regionu” nie może być skutecznie zweryfikowany aktywnością w trakcie zajęć, ponieważ aktywność ta nie odbywa się w przestrzeni kraju i regionu. Po drugie, w przypadku niektórych zajęć odnotowano niespójność między zakładanymi metodami weryfikacji i tymi, które wskazuje się jako istotne dla zaliczenia. Na przykład, w sylabusie zajęć *wiedza o kulturze* założono m.in. weryfikację repetywną („zwięzłe referowanie przez studentów treści wcześniejszych wykładów”), a w warunkach zaliczenia wskazuje się jako metodę weryfikacji „przygotowanie pracy pisemnej i zdanie egzaminu końcowego”. Po trzecie, pominięto weryfikację efektów z zakresu przygotowania do prowadzenia badań naukowych (dla studiów pierwszego stopnia), a dla studiów drugiego stopnia wskazano, że metodą weryfikacji osiągnięcia efektów z zakresu umiejętności badawczych jest praca dyplomowa i egzamin dyplomowy. Zarówno prace, jak i sposób formułowania pytań egzaminacyjnych w toku egzaminu dyplomowego wskazują jednakże, że są to najczęściej zagadnienia o charakterze opisowym, odtwórczym, niepowiązanym z weryfikacją metod i technik badawczych, ich udatności, skuteczności i trafności doboru dla danego typu zadania badawczego.

Uczelnia w odpowiedzi zadeklarowała przeprowadzenie audytu dokumentacji programowej, w tym w szczególności sylabusów zajęć. Ocena skuteczności tych planowanych działań będzie możliwa po 2 latach.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Niepełne wdrożenie na ocenianym kierunku obowiązującego w uczelni wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Uczelnia posiada wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, obowiązują w niej formalnie przyjęte zasady i procedury w zakresie monitoringu, ewaluacji i doskonalenia procesu kształcenia oraz tworzenia i doskonalenia programów studiów. Zasady te na



kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna nie zostały jednak w pełni wdrożone, o czym świadczą wskazane wyżej nieprawidłowości. Uczelnia tylko częściowo implementuje przyjęte, wypracowane i funkcjonujące w instytucji dobre praktyki i rozwiązania wobec ocenianego kierunku.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała pełne wdrożenie działań w zakresie polityki jakości wobec ocenianego kierunku. Skuteczność zadeklarowanych działań będzie można ocenić po upływie skróconego czasu obowiązywania oceny pozytywnej.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć tak, aby zawierały prawidłowe odniesienia do poziomu wiedzy oraz nie łączyły różnorodnych, niedających się objąć jedną oceną kompetencji.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się uszczegółowienie efektów uczenia się dla praktyk, tak aby były specyficzne dla kierunku oraz poszczególnych specjalności.
2. Zaleca się wprowadzenie obowiązku oceny stopnia realizacji poszczególnych efektów uczenia się sformułowanych dla praktyk przez opiekuna praktyk.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się taki dobór metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć, który umożliwi w pełni skuteczne monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się pełne wdrożenie na kierunku rozwiązań i procedur polityki jakości kształcenia funkcjonujących w Uczelni.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2025/2026.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.



3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Janusz Uriasz

